



## Wisselende uitstalling in de vitrinekast:

In het kader van "Het jaar van de Mijnen":

Tentoonstelling van o.a. Bidprentjes verongelukte mijnwerkers, ansichtkaarten, les- en leerboeken OVS en Mijnbouwkunde en rapporten OVS. Uit de verzameling van Arthur Cransveld.

Nummer 70

juni 2015

## Allemeole Öcher Jonge (de betekenis van een bekend liedje)

Het onderstaande liedje wordt door de echte Akenaar bij vele gelegenheden uit volle borst gezongen. Het is dan ook een soort "Öcher Nationalhymne" (naast de werkelijke nationaalhymne, het Latijnse "Urbs Aquenis"). Het liedje is ook bij menig Vaalsenaar bekend.

*Vür sönd allemeole Öcher Jonge  
Weä jet well deä ka jo komme  
heiererassassa, vallerallala  
Stecke än Jeweähre mit ene  
Wißqaaß dra  
laderitschumdei, nojjene Paaß  
ereen  
laderitschum ritschum ritschum  
ritschum ritschumdei juchei*

Maar waarover gaat dit liedje eigenlijk? Als je wat wilt, dan kom maar! Stokken en geweren voorzien van een kwast? Dit klinkt nogal dreigend! Nee, dit is geen carnavalsliedje, dit is een strijdlid!

"Nojjene Paaß ereen". Er is een straat in Aken met de naam Passstrasse. Het liedje staat in direct verband met het zogenaamde "Öcher Wissqueis-Ledche", uitgegeven door Jupp Specks in april 1848. Dat liedje is echter te lang om hier volledig te publiceren. Wij beperken ons tot het eerste couplet (geïnteresseerden mag ik verwijzen naar het boekje "Öcher Leddchere" van Jo Dick).

*Fresch Jonge stemmt e Ledche  
an  
Van der Lange singe Steck  
Met de Wissqueis drah*

*Juchheirassa, valderidera  
der Lange singe Steck  
Met de Wissqueis drah*

Na de Franse Tijd werd het Rijnland in 1815 een provincie van Pruisen. Ook de stad Aken werd hierdoor Pruisisch. Bepaald gelukkig was men hierover in Aken niet. De Pruisische regering in Berlijn was in 1848 bevreemd voor een opstand. Er heerste grote werkloosheid en armoede in Aken. De Akense kazernen werden gestopt met reservisten en soldaten, die ook bij de burgerbevolking onderkomen vonden. De Akense "Bürgerwehr" (Akense stadswacht) meldde op 14 april 1848 dat Pruisische soldaten, die spottend "pommerische Dickschädel" genoemd werden, Akense burgers, waaronder vrouwen, meisjes en kinderen mishandeld hadden. De volgende dag ontstonden

kloppartijen tussen burgers en soldaten, die vanuit de burgerwoningen op weg waren naar de kazernen.

Tamboermajoor Lange werd van zijn stok, versierd met twee witte kwasten, beroofd. De Akense stadswacht greep niet in, maar trok zich terug voor de joelende menigte. Met voorop de veroverde staf begaf de meute zich naar de kroeg van de waard Finger. Die was hierover niet bepaald verheugd, want hij werd gedwongen om gratis bier aan het volk te verstrekken.

*Nün könt ühr effel ouch wahl  
denke  
Dat dogh dehn ärme Fenger  
kränke  
Heh mouht hön zappen ohne  
Mönz  
Nun Bier än Brandewien  
ömmesöns*

(Vervolg op pagina 2)



## In dit nummer:

- Allemeole Öcher Jonge 1
- Wie weet iets over deze medaille? 2
- Werkzaamheden server / Alfresco 3
- D'r Internationale Pappa 2
- Verjaardagen (70+) 4
- Activiteitenagenda 4

## Allemeole Öcher Jonge (vervolg van pagina 1)

Het "Wissqueis-Ledche" eindigt vrolijk op de markt van Aken, waar de stoet afscheid neemt van de "Bürgerwehr" (die in totaliteit over 600 manschappen beschikte). Wat hierna gebeurde vermeldt het liedje niet, want er ontstond vervolgens een drama. De burgers waren bloeddorstig geworden. De volgende ochtend, 16 april palmzondag, verzamelde zich een dreigende menigte bij de kazerne in de Franzstrasse. Twee compagnies van de Akense "Bürgerwehr", die de kazerne beschermden, werden met een hagel van stenen bekogeld. De commandant van de stadswacht probeerde een compromis te bereiken. De

reservisten zouden Aken verlaten. Maar de menigte wilde dat alle soldaten vertrokken. Dit werd geweigerd, de Franzstrasse werd geruimd, er werd geschoten. Drie burgers vonden de dood en een aantal raakte gewond. In de huidige Hartmannstrasse en bij de Elisenbrunnen werden door het volk barricaden opgeworpen. De soldaten vochten nu ook mee tegen de opstandelingen. Geweerkogels tegen straatstenen! Zes arbeiders en een soldaat werden gedood. De volgende dag werd de strijd voortgezet. Weer twee doden, waaronder een meisje uit Bardenberg die stenen aansleepte. De soldaten kregen versterking uit Keulen

en uiteindelijk werd de opstand gebroken. Honderd zestig personen werden gevangen genomen; honderdvijftig werden aangeklaagd wegens oproer. De gezinnen van deze aangeklaagden kwamen in bittere nood terecht. Op 11 juni 1849 begon voor het "Aachener Schwurgericht" het proces tegen de aangeklaagden, waarbij de beëdigden alle schuldvragen van de hand wezen en iedereen vrij sprak! Vür sönd allemoele Öcher Jonge...

*Bron: Will Hermanns "Erzstuhl des Reiches" 1951.*

*Victor Voncken*

## Wie weet iets over deze medaille?



Van ons lid Nico Pakbiers kregen we de vraag naar de oorsprong van bijgaande medaille.

De tekst luidt:

Sira sen  
rennen  
40 Klm  
Vaals  
1906.

Wie weet iets over deze medaille en/of over dit evenement?

Reacties ontvangen wij graag via het secretariaat op [sankttolbert@gmail.com](mailto:sankttolbert@gmail.com)

Bij voorbaat dank voor U reacties.





## Werkzaamheden server / Alfresco

Vanuit HKK Sankt Tolbert kwam de vraag om een Data Management System (DMS) te configureren zodat men op een efficiëntere, veiligere en snellere manier kon werken. Hiermee werd bedoeld: het verzamelen en delen van data, documenten en foto's middels een geautomatiseerd systeem. Gekozen is voor een open source systeem genaamd Alfresco. Dit is in de markt van 'documentbeheersystemen (DMS)' inmiddels een bekende naam. Doordat het een open source pakket is zijn er geen licentiekosten aan verbonden, zodat dit financieel aantrekkelijk is voor de HKK. Er is een technisch concept bedacht waarbij er een server bij HKK geplaatst is, er is een internetverbinding aangelegd en de server is voorzien van de benodigde software. Om de data zo veilig mogelijk op te slaan is er ook buiten het gebouw op een server ruimte

gecreëerd waarop de data van HKK St. Tolbert opgeslagen zijn. Om storingsen in het elektrische net op te vangen werd er een UPS geïnstalleerd. Een noodstroom voeding is de voeding van een elektrisch netwerk, die in bedrijf komt zodra de gebruikelijke primaire voeding (bijvoorbeeld netspanning van het elektriciteitsbedrijf) uitvalt. Vervolgens is de archiefgroep voortvarend van start gegaan en inmiddels zit er bijna 100 GB aan data in Alfresco. Dit zijn foto's, documenten, lijsten en Excel bestanden. Er zijn sites aangemaakt in Alfresco die de verschillende werkgroepen ondersteunen. De sites zijn voorzien van rechten zodat de medewerkers alleen die sites zien waarmee men ook van doen heeft. Uit de goede contacten met de HKK 's van Vijlen en Lemiers ontstond het idee om ook collega HKK 's van onze infrastructuur gebruik te

laten maken. Ook hiervoor is een technisch concept gemaakt: De fysieke server die bij HKK Sankt Tolbert staat is voorzien van 3 virtuele servers (3 van elkaar gescheiden systemen in de Alfresco omgeving die naast elkaar werken en dus ook geen invloed op elkaar hebben: er zijn 3 databases en 3 versies van Alfresco). Technische was dit een redelijke uitdaging aangezien dit vooraf nooit als optie was meegenomen in de plannen echter sinds begin maart is de virtuele omgeving actief en kunnen HKK Sankt Tolbert, HKK de Noabere va Viele (Vijlen) en HKK de Auw Kapel (Lemiers) tegelijk werken in hun eigen DMS systeem. Voor de leden van de Noabere en de Auw Kapel werden extra scholingen in de omgang met Alfresco gehouden.

Jan Francotte

## Expositie Galerie De Gau: D'r Internationale Pappa (overgenomen persbericht)

Van 13 juni tot en met 4 oktober vindt in galerie De Gau aan het Von Clermontplein 32 in Vaals de expositie "D'r internationale pappa" plaats.

Kunstenaar Gregor Wintgens is de initiatiefnemer en organisator van deze groepstentoonstelling met kunstwerken van 15 kunstenaars geïnspireerd op Vaalse bijnamen.

Het fenomeen bijnamen is van alle tijden en kom je vooral tegen in kleine, gesloten gemeenschappen, waar iedereen elkaar kent. In Vaals is echter iets bijzonders aan de hand. Nergens eerder is er bij bijnamen zoveel

diversiteit, vindingrijkheid en originaliteit. In Vaals gaat men een stap verder dan alleen "de lange" of "de rooie", en andere bijnamen die je overal wel tegenkomt. Hier komen namen voor als "d'r doebele merci" (een winkelier die altijd twee keer bedankte) en "d'r meter van Zinken" (mijnheer Zinken die klein van stuk was). Verwijzingen naar uiterlijk, karakter of gedrag vertaald naar vaak bijzonder humoristisch, origineel en licht spottend maar ook liefdevol klinkende bijnamen. Er is in Vaals sprake van een rijke maar ook nu nog levendige traditie. Aan de lijst met oude bijnamen die van de Vaalser heemkundevereniging Sankt-

Tolbert komt ook bijna geen einde, namen waarvan de oorsprong vaak niet meer te achterhalen is. Mooi is dat er ook nog steeds nieuwe bijnamen bij komen.

De 15 kunstenaars hebben voor de expositie gekozen uit de lijst met oude bijnamen maar ook uit de recentere bijnamen. De deelnemende kunstenaars zijn Erick van Heugten, Robin van Maaren, Elly Schoffelen, Han Rameckers, Nowy Hendricks, Patrick Bolk, Lars Ickenroth, Sandra Hanckmann, Dreyaz, Erwin De Haan, Sarah Jane Hickson, Jan Willem Theunissen, Jeroen Evertz, Ger Moens en Gregor Wintgens.



Secretariaat:  
Heuvel 4  
6291 CS Vaals  
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06  
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze  
website  
sankttolbert.nl

## Verenigingsnieuws

### Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden

#### Juli 2015

2 juli	Henny Crott 78 jaar
3 juli	Arthur Cransveld 72 jaar
6 juli	Bernard Lux 70 jaar
12 juli	Joseph Mertens 86 jaar
28 juli	Wiel Delnoije 73 jaar
31 juli	Gerard van Beusekom 80 jaar

Leden die vermelding in deze rubriek niet op prijs stellen gelieven dit tijdig door te geven aan het secretariaat.



Allen van harte gefeliciteerd!

### Activiteitenagenda

**13 juni t/m 4 oktober** Expositie  
D'r Internationale Papa, Galerie  
de Gau

**18 en 19 juli** 22ste  
Internationale Kunstmarkt  
Vaals

**26 juli** Catharinawandeltocht  
Lemiers

**4 t/m 7 juli** Zomerkermis

**22 juli** Koelmarktfeesten Vijlen

**5 juli** Üllemarkt Vaals

**12 juli** Open Air Koninklijke  
Harmonie St. Cecilia op het  
Prins Willem-Alexanderplein.  
Aanvang 16:00 uur

**18 juli** Prosit Sommerfest  
organisatie Vols Tropical/C.V.  
de Plintepuutsjere



### REAGEREN

De nieuwsbrief is een maandelijkse uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website [www.sankttolbert.nl](http://www.sankttolbert.nl) of mail naar [sankttolbert@gmail.com](mailto:sankttolbert@gmail.com).

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.

